

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

National Human Rights Commission of Nepal

केन्द्रीय कार्यालय (Central Office)

पुल्चोक, ललितपुर, नेपाल (Pulchowk, Lalitpur, Nepal)

प्रेस-विज्ञप्ति

१७ मङ्सिर, २०८०

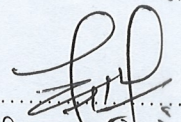
अपाङ्गमैत्री वातावरण निर्माण गर्न आग्रह ।

विश्वले हरेक वर्ष तीन डिसेम्बरको दिनलाई अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको रूपमा मनाउँदै आएको छ । यस वर्षको ३२औं दिवस **United in Action to rescue and achieve the SDGs for, with and by persons with disabilities** (दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिको प्रतिबद्धता : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अपनत्व र नेतृत्वसहितको ऐक्यबद्धता) भन्ने नाराका साथ मनाइँदैछ । यस दिवसको उपलक्ष्यमा आयोग सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई शुभकामना व्यक्त गर्दछ ।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनको विषयमा निरन्तर काम गर्दै आइरहेको छ । आयोगले यसअगाडि पनि अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको अवस्थाको बारेमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुका साथै अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकारका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूलाई विभिन्न सिफारिशहरू गरेको सबैमा अवगतै छ । नेपाल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि, २००६ को पक्ष राष्ट्र समेत भएको हुँदा ती महासन्धिको प्रावधान, नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा अन्य कानून र नीतिहरूले व्यवस्था गरेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको सुनिश्चित गर्नु राज्यको दायित्व हुन्छ ।

आयोगले नेपाल सरकारलाई विभिन्न समयमा शहरी क्षेत्रका सबै सडक, भवन तथा अन्य भौतिक संरचनाहरू अपाङ्गमैत्री हुने गरी निर्माण गर्न, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र नियमित र व्यवस्थित रूपमा प्रदान गर्न, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको यकीन तथ्याङ्क सङ्कलन गरी सोही अनुरूपको नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गर्न, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई समावेशिताको सिद्धान्तअनुरूप अर्थपूर्ण र सार्थक सहभागिताको वातावरण बनाउन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको आत्मसम्मानमा चोट पुऱ्याउने कुनै शब्द प्रयोग नगर्नुका साथै शिक्षा, स्वस्थ, रोजगारीलगायतका क्षेत्रमा पहुँच कायम गरी उनीहरूको नागरिक, राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्न सिफारिश गरेको आयोग पुनः स्मरण गराउँदछ ।

अतः अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मानव अधिकारका सवालमा अझै समस्या रहिरहनु उपयुक्त नभएको विषयमा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकार लगायत सम्बन्धित सबैको आयोग पुनः ध्यानाकर्षण गराउँदछ । साथै आयोगले गरेका सिफारिश नेपाल सरकार लगायत सबै सरोकारवाला निकायहरूबाट पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुनेमा आयोगले विश्वास लिएको छ ।

डा. टीकाराम पौखरेल
सहसचिव/प्रवक्ता